

RUIMTE (EN CENTEN) VOOR BOSSEN...

Wij zoeken kansen op het terrein...

Jij kunt helpen door een gift te doen op 'Project 3999 NPOB

Weissetterbos. Foto NP Kampenhout

Joekels van eiken, essen en elzen groeien langs de Weissetterbeek in Kampenhout. Op de hogere plaatsen staan er beuken en ook wel Amerikaanse eiken. Langzaam maakt de zomer er nu plaats voor de herfst en weldra voor de winter. Het is moeilijk te geloven, maar in het voorjaar is de bodem hier één bloemenzee van bosanemonen afgewisseld met daslook, slanke sleutelbloem, meiklokje en dalkruid. De aanwezigheid van deze planten betekent: **dit is oud en waardevol bos.**

"Hier laten we de natuur haar gang gaan," zegt Steven Vansteenkiste vrijwilliger-beheerder Weissetterbos-Nico De Boevé. De bodem ligt bezaaid met omgevallen bomen, takken en halfvergane stronken. "De ideale biotoop voor zwammen en doodhoutkevers". We zetten hier het werk verder dat de vorige eigenaar startte in 1930. Hij schonk dit bos aan Natuurpunt als reactie tegen de vele verkavelingen, zodat het gegarandeerd bewaard bleef voor de toekomst. Het was het eerste natuurgebied in Vlaams-Brabant. Een voorbeeld om U tegen te zeggen.

De relatie tussen mens en bos

Net zoals een verzameling huizen geen dorp is, is een verzameling bomen nog geen bos. Hier in het Weissetterbos wordt dit onmiddellijk duidelijk. De herfst is het moment bij uitstek om de bossen in te trekken en voor wie oplet, is er in het bos zoveel meer te zien dan bomen alleen. We zien er paddenstoelen, eekhoorns, vogels, insecten, en ja, wie goed wil kijken, ziet er ook de geschiedenis van het landschap in, de bodemsamenstelling en de vochtigheidsstrappen. De aantrekkingskracht van een bos is niet nieuw. Waar bossen vroeger vooral een functie hadden voor jacht, voor het hout en de vruchten, kreeg bos in onze tijden ook een emotionele en belevingswaarde voor het grote publiek. Sinds de industrialisering waren mensen stilletjesaan vervreemd geraakt van bossen.

Pas in de jaren zestig en zeventig met de opkomst van de natuurbeweging, ontwaakte de liefde voor het bos terug. Nu vinden we dat heel normaal. Gelukkig maar. Pas nu beginnen we ook ten volle te beseffen welke ecosystemediensten natuurgebieden én bossen leveren. In het bijzonder erkennen we nu het belang van bossen, veengebieden en permanente graslanden voor de koolstofopslag.

Maar het blijft toch een moeilijke relatie omdat we de band met de ontstaansgeschiedenis van het bos dikwijls verloren hebben. Mensen hebben het moeilijk met het inschatten van de waarde en de onvervangbaarheid van bossen, hebben het moeilijk om aan bossen de nodige ruimte te geven en het blijft moeilijk om de samenhang tussen alle organismen in het bos en om het geheel als bos te zien. Bossen zijn daardoor vaak teruggedrongen tot standplaatsen waar het te nat of te droog was voor andere activiteiten, zijn verkaveld en versnipperd.

Dat we voor veel bossen op een kantelpunt terecht gekomen zijn, is duidelijk. Door de versnippering en de daaraan gekoppelde toename van negatieve randinvloeden zijn veel van onze bossen een levend fossiel geworden en is het ecosysteem 'bos' sterk bedreigd.

Bossen staan nu hoog op de agenda

Dat bossen én natuurgebieden hoog op de agenda staan en nog hoger op de agenda moeten komen, heeft te maken met de bijdrage van bossen, veengebieden en natte graslanden in de mildering en opvang van de klimaatverandering. Daarnaast is er de

DRAAG JIJ OOK JE STEENTJE BIJ?

Bossen' en ook door mee te komen planten.

bijdrage aan de gezondheid van inwoners en de samenleving. In de ratrace waarin we elke dag vertoeven, zoeken we in de natuur rust en onthaasting.

10 000 ha bijkomend bos in Vlaanderen is al sinds 1997 een vastgestelde beleidslijn. In de praktijk is hier nog niet veel van in huis gekomen. Er is een grote discrepantie tussen wat op papier staat en wat er overal in Vlaanderen op het terrein gebeurt. De nieuwe Vlaamse regering maakt zich nu opnieuw sterk om deze 10 000 ha te realiseren en geeft aan dat het nu ernst is. Op terrein blijft het echter moeilijk meer (kwaliteitsvol) bos te verwezenlijken. De zekerste manier is grond verwerven en bomen planten of terreinen spontaan laten verbossen, net wat Natuurpunt doet. Daarom doen we een oproep voor middelen voor bosversterking en -uitbreiding in het kader van onze jaarlijkse fondsenwerving.

Naast de inzet voor alle open habitats maakt Natuurpunt ook het verschil voor bossen. Natuurpunt beheert in Vlaanderen 7800 hectare bos. Na de overheid is Natuurpunt de grootste bosbeheerder. Ongeveer 1/3 van al onze beheerde gebieden bestaat uit bos. In Vlaams-Brabant horen hier zeer bijzondere en soortenrijke bossen bij, zoals o.m. Hellebos, Steentjesbos, Weissetterbos en Nico De Bouvé-reservaat, de bossen van Groene Vallei met Silsombos en Kastanjabos, verder Averbode bos, Vorsdonkbos, Hagelands Bos, Koebos, Meldertbos, Heibos, Tienbunderbos, Rummens bos...

Naast die grotere bossen, heb je de kleinere bossen en bosjes die de valleien en het landschap markeren en daardoor mee het landschapsbeeld bepalen. Ook nieuwe bossen krijgen hun plaats. Zo zetten we onze schouders mee onder stadsrandbos, b.v. in Tienen, en hebben we plannen voor nieuwe bossen aansluitend bij natuurgebieden zoals de projecten rond het Hagelands Bos in Rillaar/Houwaart en het Dornbos in Geetbets. Elders zetten we kleinschalig in op spontane bosontwikkeling door bewust te kiezen voor een nulbeheer.

Steeds blijft het doel robuuste en duurzame bossystemen met hoge natuurwaarde te realiseren. Daartoe zetten we in op:

- behoud oude waardevolle bossen
- versterken en verbinden van oude bossen
- aanplant nieuwe bossen die op langere termijn kunnen evolueren tot volwaardige bossen

Daarom richten we onze jubileumcampagne 2020-2021 op bossen en bosuitbreiding. Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging Natuur en Landschap, bestaat dan 50 jaar. Ook de fondsenwerving in dit nummer van het tijdschrift staat in teken van bossen en bosuitbreiding.

Doe daarom een storting op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer, Coxiestraat 11 te 2800 Mechelen met vermelding 'Project 3999 NPOB Bossen'.

Averbode Bos en Heide. Foto Guy Janssens

© Guy Janssens